

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Contractu Et Sacramento Matrimonii

Bosco, Jean a

Lovanii, 1678

Concl. XX. Ad valorem Matrimonii nulla requiruntur verba Parochi. Aliqua sunt de necessitate præcepti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73432](#)

illam Clem. solum admittunt, pro Sacramento Pœnitentia credi dicenti, se habere licentiam, non vero pro Eucharistia, Extra-m Unctione & alius; redditumque rationem disparitatis; quia Pœnitentia secreta ministratur, reliqua publice; & sic non mirum, si major fides licentia in aliis requiratur: sicut in simili, cap. Tua, de Clericis peregrinis, habetur, posse Clericum peregrinum occulte, non tamen publice admitti ad celebandum absque fui Episcopi testimonio: Respondemus, quod nisi legitime tibi confiteris, sive per literas, sive per testes de illorum Ordinatione canonica, qui penitus sunt ignoti, non debes eos permittere in tuis plebis celebrare. Sed si forsan eorum aliqui secreta ex devotione celebrare voluntur, poteris sufficere. Ergo idem dicendum est de Matrimonio, quod solet publice celebrari, quamvis subinde etiam celebretur privatim.

Ultima probatio Conclus. sit haec: minus presumenda est deceptio in Pœnitentia & Eucharistia, ad quæ Sacraenta tantum acceditur pro animæ remedio, & ut salutis spirituali consulatur, quam in Matrimonio, in quo multa temporalia commoda queruntur: ergo est in illis adhibeatur fides assenserit, se habere licentiam, non concludit idem in Matrimonio, praesertim cum hoc cedere possit in aliquod tertii præjudicium.

Interim tamen, si persona affirmans esset valde fide digna, posset Sacerdos ei credere; quia durum est, tali sine evidenti causa fidem negare. Et ideo in Conclusione posita est haec vox: Regulariter; quia in aliquo casu, quamvis raro, potest Sacerdos ei credere. Quid miramus: nam etiam excommunicato dicenti, se absolutum esse, aliquando potest credi sine alia probatio, non obstante dicto cap. Sicut de Sent. excomm. ubi expresse requiritur alia probatio; quando videlicet excommunicatus est persona fide digna, ut docet Sanchez sup. n. 3. cum Aliis, quos citat; ergo multò magis in Matrimonio id est dicendum, de quo non habetur specialis constitutio, quæ exigat majorem probacionem.

Ex dictis à fortiori infert Sanchez supra n. 3. non esse credendum dicenti, se obtinuisse dispensationem, ne præmittantur denuntiationes Matrimonio, vel ut alienus Sacerdos benedicat nuptias, nisi esset persona id assensio, valde timorata & fide digna; immo id magis considerandum est in hoc casu; quia cum Matrimonio sine denuntiationibus contractum, & benedictio, ab alieno Sacerdote facta, valida sive facilius, ob aliquod commodum temporale, mentitur id assensio. Hæc ille.

Sed quid, si contracto Matrimonio, aliquis opponat, Sacerdotem, qui interfuit, cauissima licentia, cui putas, incumbit onus pro-

bandi? Respondeat Sanchez sup. n. 5. quando opponens est aliquis tertius, ipsi incumbit probare; sin autem fuerit proprius Parochus, transfertur onus probandi in alienum Sacerdotem, & ipsos contrahentes. Hæc ille, cum Maſcardo Conclus. 985. n. 3.

Sed qua ratio disparitatis? Respondeo: quia Parochus est in possessione assistendi, & ipsi de jure competit assistentia; ergo cum licentia illa sit quid facti, negante Parochio se dedisse licentiam, cuius erat licentiam dare, præsumitur pro Parochio contra eos, qui assenserunt, eum licentiam dedisse; contra quem autem est præsumptio, in eum transfertur onus probandi. Porro tertius, qui se opponeat, non est in possessione assistendi, nec ipsi de jure competit assistentia, aut concessio licentiae; & ideo contra eum præsumitur pro illis, qui affirmant se habuisse licentiam a Parochio; adeoque ei incumbit probatio. Cui haec disparitas non placet, querat meliorem.

De cetero ad argumenta, suprà adducta pro sententia opposita nostræ Conclus. patet ex ante dictis responſio; scilicet, adhibendam esse fidem assenserit, quando solum agitur de periculo animæ in rebus meritis spectantibus ad forum conscientiae; secundus quando agitur de re spectante ad forum externum, & quando interest bona & prudentis gubernationis Ecclesiastice, prout contingit in casu proposito. Et hactenus de prima quæſtione. Ad secundam responſio erit

CONCLUSIO XX.

Ad valorem Matrimonii nulla requiruntur verba Parochi. Aliqua sunt de necessitate præcepti.

Concil. Trident. sess. 24, de Matr. c. 1. 735. præcipit, ut Parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: *Ego vos in Matrimonium Parochus conjungo: in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti: vel alius utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque Provincie ritum.* Hinc controversia inter DD. Catholicos; an illa verba sint de essentia Matrimonii.

Equidem esse, docent illi, qui censem, Parochum esse Ministrum hujus Sacramenti; sicuti in reliquis Sacramentis verba Ministri sunt de essentia eorum. Sed quia nos cum communiori sententia Sect. 4. Conclus. 4. censuimus, & diffusè probavimus, Ministros Sacramenti Matrimonii esse ipsos contrahentes, non autem Sacerdotes bene. Non sunt de dicentes vel assistentes; hinc consequenter sententia, hic censemus, illa verba nullatenus esse de

ef-

Disp. II. De Contractu & Sacramento Matrimonii.

744 essentia Matrimonii, quæ est prima pars Conclus. communior &erior.

736.

Fundamen-
tum oppo-
sa sententie

Quāmvis oppositum Nonnulli doceant, etiam preter eos, qui putant, Sacerdotem esse Ministrum; hoc utique fundamento, quia Concilium prescrīpit non solum, ut Parochus affiat; sed etiam, ut talia verba proferat; ergo sicut affītentia est de escen-
tia, ita etiam prolatio talium verborum.

Aliud.

Præterea: verba illa: *Ego vos in Matrimonium conjungo*, si non habeant vim denotandi, quid Sacerdos ipse perficiat & conferat Sacramentum, sicut in aliis Sacra-
mentis; saltem habebunt vim denotandi, quid per tale verbum compleetur & con-
stituitur contractus. Alioquin, si antecedenter statim præstito mutuo consensu, pera-
ctum effet Matrimonium, delusorium effet dicere: *Ego vos conjungo*. Pro hac opinio-
ne citat Sanchez sup. disp. 28. n. 2. Zeph-
alus conf. 540. n. 47. volu. 4.

737.
Probatur
Conclusio ex
Aversa.

Certum tamen & notum est (inquit Aversa hic q. 6. scđt. 7.) nec ea verba, nec alia quæcumque Parochi, esse de essentia aut necessitate & valore Matrimonii, nec in ratione Sacramenti, nec in ratione contra-
ctus. Ita ferè Omnes notant. Et patet aper-
tè ex ipso Decreto Concilii: nam in clau-
sula irritante solū ait: *Qui aliter, quam
præsente Parocco, non ait, loquente, vel, talia
verba proferente. Itaque solam præsentiam,* non autem ulla verba requiriad ad valorem Matrimonii. Sed non aliudē, quām ex Dec-
reto Concilii inducta est necessitas dictæ præsentia ad valorem Matrimonii: ergo nullo ex capite sunt similiter necessaria verba Parochi. Potuisset quidem Concilium præscribere similiter de necessitate contra-
ctus talia verba, & tunc sinè iis non fuisse validus hic contractus: sed id non fecit.

De reliquo autem, jam anteā q. 2. circa substantiam Matrimonii in ratione Sacra-
menti diximus, formam ejus nequaquam esse verba Parochi, & Ministrum non esse Parochum; sed Sacramentum perfici per mutuum consensum expressum contrahen-
tium. Et similiter diximus, verbum: *Con-
jungo*, non habere vim constitundi Matri-
monium: sed verè supponere illud consti-
tutum. Nec propter ea delusorium, sed habere hanc vim & significationem: declaro vos esse conjugos; approbo vestram conjugalem conjunctionem. Hæc ille.

Addo ego ex Sanchio sup. n. 4. (ubi do-
cet communem sententiam) Decretum Tridentini esse correctorium; adeoque non extendendum, sed potius restringendum. Omitto autem probationem ejusdem Auctoris: Quia necessaria neces-
sitate Sacramenti determinata esse debent: at Trident. petit indeterminata verba, cùm

petat ea, vel alia secundum patria con-
tudinem: ergo ea non sunt de necessi-
tate.

Omitto, inquam, hanc probationem, quippe responderi posset, etiā in aliis Sacra-
mentis verba non ita esse determinata, quia
sufficientia equivalentia, immo in Sacra-
mento Ordinis datur materia & forma, & ve-
tus, & planè diversa à materia & forma
Latinorum; & tamen ea sunt de necessitate
Sacramenti. Cur ergo similiter in Matri-
monio non possent diversa Provincie habere
diversas formas? Immo de facto aliquæ
una Provincia esse de necessitate Sacra-
menti, & non in alia, liquidò constat ex suffi-
cientia Parochi, quæ est de necessitate Sacra-
menti, in Provincia seu Parochia, in
Trident. est promulgatum & recognoscens
cùs ubi Concilium non est promulgatum.

Hac ergo probatione omnis apodictio
sia non fecerit, quod potuit facere, dicitur
ad illa verba Concilii: *Ego vos in Matri-
monium conjungo*. Et statim: Non pertinet
iam Matrimonii, ut Parochus sine
proferat, idèo valet Matrimonium, quæ
verba exprimitur: *con-
jungam*, non præ-
sumit contrahebitus: dominus Parochus se-
præfens, & intelligat id quod agit. Epolita,
*Que verba non pertinent ad substantiam Sacra-
menti Matrimonii, sicut videtur Matrimonium
etiam verba consensu prædicti fortioriter à
contrahebitibus, non a Parochio domino ad
præfessio Parochi, que sufficiat ab eo ipsius
Parochi verbis. Quæ de hoc amplius dubi-
tare non licet, inquit Pontius lib. 5. c. 21.*
n. 2. Quod ego vix credo, nili aliqui
ostenderit, has Declarationes esse authen-
cas post Urb. 8.

Ex dictis infertur: si audito unde
consensu Parochus dicit: *Ego vos in
conjungam*, non impediri effectum Matri-
monii. Quia mutuo consensu conjungam
jam initum est, & cum ea verba non
necessitate Sacramenti, parum relevantia
Sacramenti valorem, sive de prefactis, in
de futuro exprimantur.

Nisi forte contrahebentes habuerint inten-
tionem non contrahendi, casu quo Paro-
chus nollet eos actu conjungere. Quia da-
tunc Parochus eos non intendere co-
gere, ut suppono, defuit in contrahebitus
intentione; & ita in foro conscientia non po-
test esse validum Matrimonium. Illa tamen
intentione non præsumitur, idèo que for-
externum judicaret Matrimonium validum,
nisi exterior illa intentione fuisse manifesta,
sic ut sufficienter in iudicio posset probari.

Sed nunquid Parochus peccat, si omittit
ea verba? Affirmat Conclusio, & proba-

738.
Alia proba-
tio ex San-
chez.

non sit materia illius pracepti, sed continetur inter alia graviora, & hoc quid leve sit, ejus omissione non erit peccatum mortale.

Et confirmatur; quia iisdem verbis praecipit ibi Concilium, ut Parochus interrogat contrahentes de mutuo consensu, ejus tamen omissione non est peccatum mortale; ergo nec omissione verborum. Ita pro sua sententia argumentatur Sanchez, sup. num. 7. Coninck, Gutierrez, quem sequuntur Coninck disp. 27. n. 45. Villalobos. Gutierrez c. 69. n. 16. Villalobos tom. 1. tr. Diana. 13. diff. 6. num. 3. Diana part. 3. tr. 4. refol. 256.

Sed (inquit Aversa q. 6. sect. 7. §. Obligat 745.) potius videtur culpa mortalis, & materia gravis. Ita sentiunt magis communiter Alii, qui vel absolutè hanc obligacionem astruunt, vel expressè determinant sub mortali. Sumi potest ex verbis Concilii: initio enim Decreti ait: *Precipit ut in posterum &c.* Et licet plures partes sub hoc verbo apponant: tamen inter eas includit planè hanc, ut Parochus illa verba dicat. Sumitur etiam ex ratione ipsius ritus, prescripti ab Ecclesia: quia debet aliquis ritus ex eius pracepto in hoc Sacramento servari: & hic sane est potissimum. Alioqui posset hoc Sacramentum perfici absque omni Ecclesiastico ritu, superaddito ad ejus substantiam, quod sane non videretur gravi culpâ vacare. Hæc ille.

Respondeo: omissionem omnium rituum posse esse materiam gravem, adeoque non vacare culpâ gravi; et omittentes singulorum, solum forent materia leves, adeoque vacarent culpâ gravi. Quippe dum aliqui ritus adhibentur, satis significatur, contrarium istum non esse omnino profanum, velut erat ante ejus elevationem ad dignitatem Sacramenti in nova Lege; si autem nulli omnino ritus adhiberentur, cederet id in notabilem irreverentiam Sacramenti, quod, cum sit res maximè sacra, videretur quod saltē cum aliqua ceremonia sacra debeat ministrari, ut hæc ratione significetur dignitas Matrimonii, ad quam à Christo elevatum fuit.

Sed nunquid, dum Parochus non dicit *Et rejiciuntur*, illa verba, contrahitur Matrimonium absque omni Ecclesiastico ritu? Manifestum est, quod non; quippe & ita assistentia Parochi ritus aliquis est, & potissimum quidem, utpote necessarius ad valorem Sacramenti. Insuper inter solemnitates Matrimonii recordè numerantur denuntiationes, quæ sub peccato mortali præmittenda sunt, ut patet ex dicendis Sect. sequenti. Igitur propter hoc argumentum Aversa non est receundum a sententia Sanchii & Aliorum; præsertim cum non sint multiplicanda peccata mortalia sine evidenti ratione, quam

B b b b

hic

746 hic non video; cum multis viris doctis videatur prolatio istorum verborum levis materia, nec sit totalis materia illius praecepi.

747. *An sufficiat ea verba profere per interpretem?*

Negat Sanchez.

Alia questio est; an ad evitandum peccatum, sufficiat ea verba proferre per interpretem, sicuti sufficit per interpretem petere & inquirere consensum? Nam & haec petitio requiritur, ibi: *Ubi Parochus, viro & muliere interrogatis &c.*

Negat Sanchez.

Negat Sanchez sup. n. 8. Quia, inquit, est diversa ratio: nam interrogare est, ut cognoscatur consensum, qui cum ore convenientius exprimatur, ubi Parochus idioma non intelligit, non posset de consensu alteri, quam per interpretem interrogare & certior fieri: at ea verba profert Parochus tanquam Ecclesiæ minister, & ut ipsius nomine benedicat sponsos, Matrimoniumque approbet, quod convenienter non fit per interpretem: maximè cum Tridentinum petit ipsum Parochum ea verba dicere: quaerere erit culpa venialis.

Ubi tamen Parochus verba dixisset, vacaret culpâ, petere ab interprete, ut ea verba declararet contrahentibus, sic dicens: *Parochus vos conjungit in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Hæc ille.*

748.

An si necessaria declaratio verborum Parochi Aversa.

Rogas: an sit, necessaria, haec declaratio? Audi Aversam sup. Hæc, inquit, est sacra function, que à ministro Sacro debet per se adimpleri. Et interrogatio quidem ac responsio expressiva consensus, debet utrumque intelligi, id est adhibetur interpres. Sed illa benedictio Sacerdotis non oportet, ut à conjugibus intelligatur. Sicut & in Sacramento Pœnitentiaz Confessio recte fit per interpretem, ut Sacerdos peccata intelligat; sed Absolutio debet per se proferri à Sacerdote, quamvis non intelligatur à pœnitente. Hæc ille. Sicut ergo non est necessarium per interpretem declarare verba Absolutionis pœnitentibus, ita neque necessarium erit verba Parochi, benedicantis sponsos, per interpretem eis declarare.

749.

An obligatur Parochus interrogare vi rum & feminam.

Vega.

Sanchez.

Coninck.

Diana.

Addi solet (prosequitur Aversa suprà) debere etiam Parochum ex obligatione servare hunc modum, ut ipse interroget virum & feminam de mutuo consensu. Id que sub mortali, ait Vega lib. 6. casu 112. Sub veniali solum, ait Sanchez disp. citata num. 9. Coninck disp. 27. num. 74. & Diana part. 3. tract. 4. resol. 294. Quia potest esse, ut contrahentes ipsi ex se, & non interrogati proferant consensum,

Verum si contrahentes ex se, non expectata interrogatione, proferrent suum consensum, non solum nulla esset culpa Parochi præmittere interrogationem, sed superfluum esset illam addere: siquidem per consensum sponte expressum, jam peractus esset conjugalis contractus. At

quando contrahentes non ex se proficerent consensum, sed expectant interrogare seu monere, ut proferant suum consensum. Et in hoc posset peccare ves ter, immutando modum interrogatio præscriptum in Rituali, quia haec immutatio efficit levis materia.

Atque conveniens est, ut Parochus per se interrogat virum, ac post femi natum ob dignitatem viri, tum ob modestiam feminæ. Et ita in Rituali prædicto, quare aliqua inordinatione est, immodum invertere. Debet quoque ali plere alia, quæ in codice Rituali pre buntur, utpote benedictionem & in consionem annuli, aliaque preces. Efferen tem solum veniale, quando ex ea stabili inordinatione prætermittitur annu lum quando ex causa, utpote si ipsorum haberent annulum, aliae fuisse habere Auctor.

Et revera non semper illud tempore consitione esse obligatoriam, finis cetera dividitur ejus fine, qui est cognoscere numerum consensum: quando ergo illa dividitur, stat, cestat lex, quia cestat adequa ejus finis, cum nullus alius possit regiri. Quis enim illa est? Siquidem non est ritus aliquis sacer, ut proponet, celato illo fine, deberet adhiberi.

Puto ego cum prædicto Auctore, multam ejus esse obligatoriam, quando con trahentes sponte suum consensum exprimunt, & censeo eos non peccare, sic exprimendo suum consensum ante interrogacionem Parochi, dum nupsiam precipiat contrahentibus, ut expectent interrogacionem Parochi; liquidem Tridentinum non alloquitur contrahentes, solum Parochum, dicens: *Ubi Parochus viro & muliere interrogat, scilicet do contrahentes sponte non expressum consensum, sicuti non solent existere.*

Si dixeris, Parochus non solum debet interrogare de consensu, sed etiam de impedimentis. Respondeo: hoc per illa ratione, ne uitium significari; nam immobilitate subjungitur: *Et eorum matru confiteatur intellectu.* Ergo de solo confiteatur immobilitate, & non de impedimentis, de quibus prius dixerat Concilium: *Si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem Matrimonii in face Ecclesiæ procedatur, ubi Parochus &c.* Ergo sufficit Concilium, interrogacionem seu negotiacionem de impedimentis debere prædictio nere celebrationem Matrimonii: interrogatio autem, de qua hic agitur, est pars celebrationis Matrimonii.

Et sane non est credibile, Ecclesiæ

voluisse interrogationem rei, tam necesse
fieri, cum jam contrahere volunt,
& ubi fama jacturam facere deberent, si
impedimentum esset infamans, quod si
non esset infamans, saltem se infamarent,
cum illius impedimenti consci, essent jam
parati ad contrahendum.

Nonne cum devenirit ad Matrimonio-
um, jam praecepsere denuntiationes, ex
quibus constare debet, an subsit aliquod
impedimentum? Prorsus, ut videbimus
sequenti. Quod si ex Ordinarii dis-
pensatione ea non praemittantur, ipsius
Ordinarii (inquit Sanchez sup. num. 10.)
intercessus, informationem praemittere de
impedimentis: Parochi autem solum est
obedire Ordinario praecipienti, ut eos con-
jungat. Quando autem in casu necessita-
tis urgentis, quia non est ad Episcopum
aditus, ipso inconsulto, denuntiationibus
omissis Parochus intercesset Matrimonio,
tunc tenetur inquirere diligenter, an sub-
sist impeditum, cum loco Episcopi
succedat. Hæc ille.

Si objicias caput fin. de Cland. desp. in
principio, ubi postquam dictum fuit, prae-
mittendas esse denuntiationes, subditur:
Et ipsi Presbyteri nihilominus investigent, u-
trum aliquod impedimentum obstat.

Respondet prefatus Auctor: hoc in-
telligendum, ubi esset aliqua suspicio
impedimenti, & tunc non essent interro-
gandi contrahentes; non enim est hoc in-
vestigare; quia ipsi facile decipient Paro-
chum & negabunt. Ita Sanchez.

Pordi Rituale Rom. tit. de Sacra-
mento. sic incipit dicere: *Parochus ad-
monitus de aliquo Matrimonio in sua Parochia
contrahendo, primum cognoscat ex his, ad
quos spectat, qui & quales sint, qui Matri-*

*monium contrahere volunt. An inter eos sit
aliquid canonicum impedimentum. Utrum
sponte, liberè, & secundum honestatem Sa-*

*cramenti velint contrahere.
Et vero, quis melius potest scire, utrum
sponsi posse, libere, & secundum honestatem
Sacramenti velint contrahere, quam ipsi
funt & de-
sponsi? Et fieri potest, ut inter eos sit ali-
quod impedimentum Canonicum, quod im-
pedimentum nemo altius novit. Sed & ad ipsos sponsos sis,*

*maxime spectat contrahere Matrimonium.
Quidni ergo & ipsi possint & debeant in-
terrogari de impedimentis, quamvis non
in ipso actu, seu dum sunt in facie Ecclesie
sed non in
sæ? Quod autem hoc non sit investigare, ipso actu,
unde probatur? Siquidem investigare im-
pedimenta, non videtur esse aliud, quam de
impedimentis interrogare.*

Interim Concilium dicto loco non age-
re de illa interrogatione, expresse signifi-
cat Rituale Rom. sup. ibi: *Parochus igitur d. loco non
Marrimonium celebratur, publicationibus agit de illa
factis tribus diebus festis, ut dictum est, si nul-
lum obstat legitimum impedimentum, in Ec-
clesia superpelliceo & albâ bolla induitus, abdi-
bito uno saltu Clerico superpelliceo pariter in-
duso, qui librum & vas aquæ benedictæ cum
aspergore deferat, coram tribus aut duobus te-
stibus, virum & mulierem, quos parentum
vel propinquorum suorum præsentia coherendi-
ri decet, de confessu in Matrimonium inter-
roget utrumque signatim.*

Usqueaduc de præsencia Parochi &
testium, que novo jure Tridentini requiri-
tur ad valorem Matrimonii. Sequitur
agendum de proclamationibus seu denun-
tiationibus, Matrimonio præmittendis, si-
ve jure antiquo cap. fin. de Clandest. des-
pons. sive etiam jure novo Concilii Tri-
dentini, pro quibus instituitur

B b b b z

SECTIO

